

[Helge Nielsen.]

der er i vente for lejerne i nybyggeriet, som vel i forvejen slås med en meget, meget høj husleje og har et meget, meget stramt budget. Vi håber, at statsministeren vil give os et klart svar.

K. B. Andersen: Mit partis ordfører efterlyste i formiddags regeringens hensigter på forskellige felter, og jeg vil gerne i fortsættelse af det gøre nogle bemærkninger her for at bede undervisningsministeren om at give tilsagn om i samlingens løb, og helst inden alt for vældig længe, at vi fra ministeren får et oplæg, der kan danne grundlag for en virkelig principiel målsætningsdebat om den kommende tids uddannelsespolitik.

Selv om åbningstalens afsnit om uddannelserne var beskedent og forsigtigt udformet, så fremgik det, at vi i nær fremtid skal drøfte skoletilsynsloven — vi fik forelagt forslaget i går — og at vi også senere får et forslag om en reform af ungdommens uddannelsesfond og en genfremsættelse af forslaget om centre for højere uddannelse. Og ministeren kan selvfølgelig henvise til disse kommende forslag. Men vi ved jo af erfaring, at disse enkeltforslag netop ikke egner sig som baggrund for en alle uddannelser omfattende drøftelse, hvor hovedspørgsmålene simpelt hen er: hvad er målet for de forskellige uddannelsesreformer, vi har behov for? Hvordan passer de sammen? Hvad vil vi med dem, hvad vil regeringen med dem? Hvordan svarer de til den samfundsudvikling, vi står midt i? Hvad er — for at nævne nogle eksempler — regeringens linje med hensyn til folkeskolens fremtid? Vil man fremme enhedsskolen, eller vil man mødarbejde den? Holdningen i sidste samling synes nærmest at tyde på det sidste.

For nogle år siden satte vi i den daværende regering et arbejde i gang med grundlæggende reformer af de faglige uddannelser, først og fremmest lærlingeuddannelsen. Hvilke planer har man med hensyn til at passe de fremtidige faglige grunduddannelser, hvor vi netop nu ser de første forsøg gå i gang, ind i den øvrige uddannelsesstruktur, i det øvrige uddannelsesmønster? Og er regeringen villig til at yde de større bevillinger fra statens side, som helt uundgåeligt bliver følgen, når en større del af de faglige ud-

dannelser kommer til at foregå under skolemæssige former?

Vi savner også her i tinget en principdebat om adgangen til videregående uddannelser. En sådan drøftelse må i alle tilfælde omfatte 2 spørgsmål. Det første er problemerne i forbindelse med den frie adgang, altså afskaffelse af adgangsrestriktionerne, hvor de findes. Jeg bad i sin tid planlægningsrådet for de højere uddannelser vurdere, hvilke midler der kræves for at afskaffe de bestående begrænsninger — ud fra det synspunkt, at vi ikke kan fortsætte en situation, hvor en række læreanstalter har adgangsbeholdning, men universitetet har friheden — og jeg bad om at få at vide, hvad det vil koste at afskaffe disse bestående adgangsbeholdninger, og det har rådet også givet et meget klart svar på i planskitsen. Men hvad er regeringens stilling her? Jeg mener at vide, at undervisningsministeren er lige så klar tilhænger af fri adgang, som mit parti er, men dækker dette standpunkt regeringspartierne, er det den retningslinje, vi kan lægge til grund for det kommende arbejde med uddannelsescentrene?

Et andet spørgsmål i denne sammenhæng, som rummer langt videre perspektiver. Efter socialdemokratiets mening bør adgangen i princippet gøres åben for alle til videregående uddannelser og ikke være afhængig af en eller anden bestemt etiket, et eller andet bestemt forudgående uddannelsesforløb. Er regeringspartierne enige heri, så den fremtidige debat kan samle sig om, hvordan dette princip praktiseres, eller er regeringen uenig med os?

I denne forbindelse: vi savner stadig fra regeringen et virkeligt udspil til debat om, hvordan vi får reformeret de videregående uddannelser, så de bliver mere tidssvarende i overensstemmelse med de synspunkter, der er lagt frem i forbindelse med center-tankerne; også dette måtte indgå i en sådan målsætningsdebat.

Vi skabte i den tidligere regerings tid en vej til videregående uddannelser ved siden af studentereksamen, nemlig HF, højere forberedelseseksamen. Alt tyder på, at den er blevet en succes — bl. a. har den fået en bredere social rekruttering end gymnasiet — men der er også tegn på, at denne uddannel-